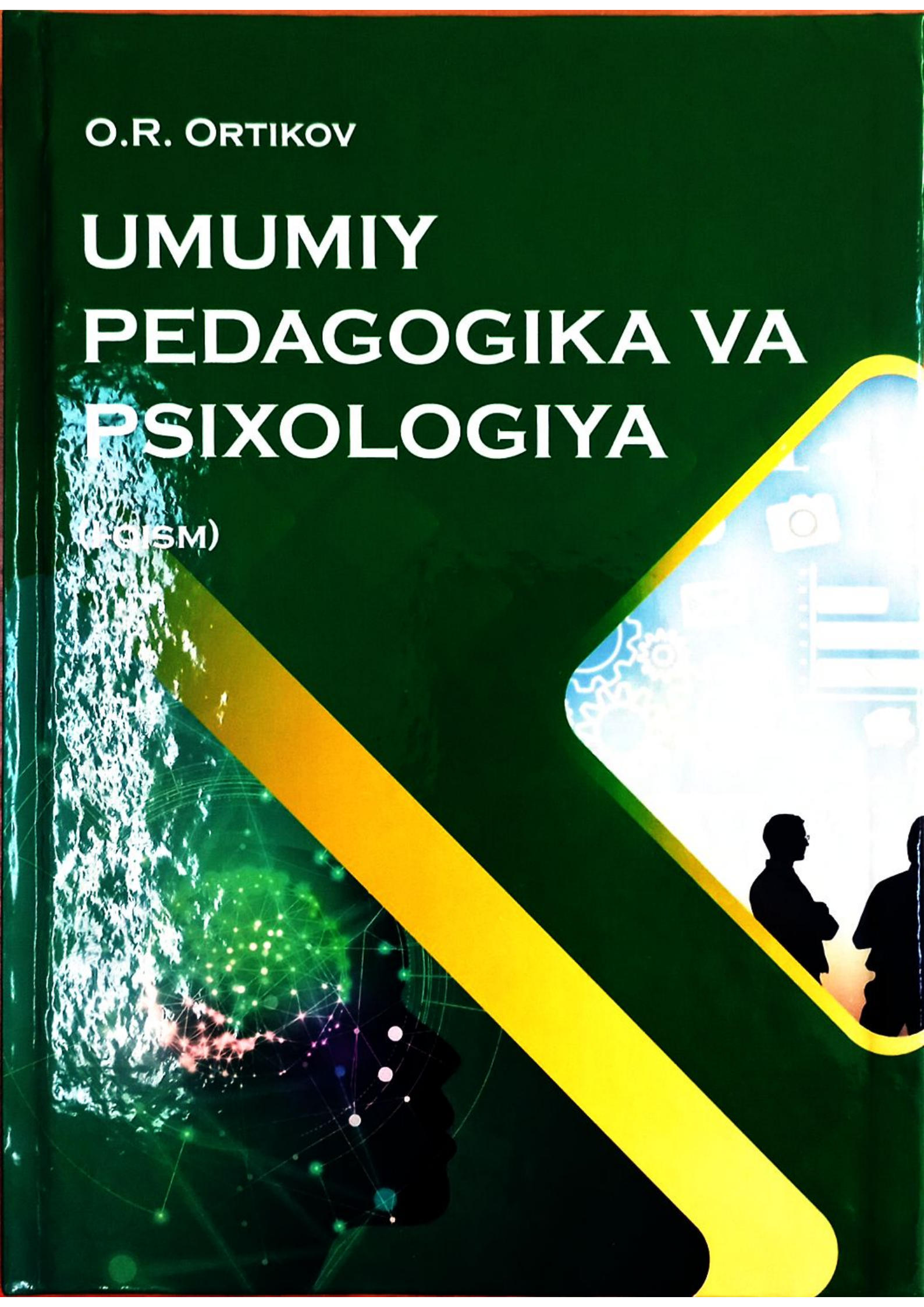

O.R. ORTIKOV

UMUMIY PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA

(KISM)

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLY TA'LIM, FAN VA INNOVASIYALAR VAZIRLIGI

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

O.R. ORTIKOV

UMUMIY PEDAGOGIKA
VA PSIXOLOGIYA
(I-QISM)

O'OUV OO'LLANMA

*50710400 - Ekologiya va atrof-muhit muhofazasi (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)
ta'lim yo'nalishi talabalari uchun*

BUXORO – 2024
«DURDONA» nashriyoti

74.00+88ya73

37.013:159.9(075.8)

O-75

O.R. Ortikov

Umumiy pedagogika va psixologiya [Matn] : darslik / O.R. Ortikov –
Buxoro: «Sadriddin Salim Buxoriy» Durdona nashriyoti, - 2024. – 368 b.

UO'K 37.013:159.9(075.8)

KBK 74.00+88ya73

TAQRIZCHILAR:

Sh.SH.Olimov

– pedagogika fanlari doktori, professor

G.V.Izbullayeva

– pedagogika fanlari doktori, dotsent

“Umumiy pedagogika va psixologiya” nomli o‘quv qo‘llanma (I-qism) 60710400 - Ekologiya va atrof-muhit muhofazasi (tarmoqlar va sohalar bo‘yicha) ta‘lim yo‘nalishi talabalariga mo‘ljallangan. Mazkur o‘quv qo‘llanmada O‘zbekiston Respublikasi ta‘lim tizimida modernizatsiya jarayonlari, pedagogika fanining predmeti, tadqiqot metodlari, shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi va ijtimoiylashuvi, ta‘lim mazmuni, tashkil etishning shakl, metod vositalari, boshqaruv asoslari, pedagogika tarixi, fanning tarixiy davrlardagi rivojlanish jarayonlari to‘g‘risidagi masalalar yoritilgan.

MUNDARIJA

KIRISH 3

I-BOB. O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI TA'LIM TIZIMIDA MODERNIZATSIYA JARAYONLARI

- 1.1. O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimidagi islohotlar 5
 1.2. O'zbekiston Respublikasining "Ta'lim to'g'risida" gi Qonuni..... 6
 1.3. Ta'lim sohasidagi davlat siyosatining asosiy prinsiplari..... 37
 1.4. Pedagogik faoliyat bilan shug'ullanish huquqi..... 38

2-BOB. PEDAGOGIKA FANINING PREDMETI, TADQIQOT METODLARI

- 2.1. Pedagogika - ijtimoiy fan sifatida. Pedagogikaning obyekti, predmeti, maqsad va vazifalari 44
 2.2. Pedagogikaning asosiy kategoriyalari 46
 2.3. Pedagogik fanlar tizimi. Pedagogikaning boshqa fanlar bilan aloqasi. 50
 2.4. Pedagogik tadqiqot metodlarining o'ziga xosligi..... 55
 2.5. Pedagogika fanining ilmiy-tadqiqot metodlari va ularning tavsifi..... 56
 2.6. O'zbekistonda pedagogika fanining rivojlanishi 62
 2.7. Pedagogikaning taraqqiyot tendensiyalari. 72

III-BOB. SHAXSNING RIVOJLANISHI, TARBIYASI VA IJTIMOIYLASHUVI

- 3.1. Induvid va shaxs tushunchasi 77
 3.2. Shaxs rivohlanishining ijtimoiylashuvi bilan aloqadorligi..... 79
 3.3. Shaxs rivojlanishida irsiyat, muhit va tarbiyaning tutgan o' rni. 83
 3.4. Shaxs rivojlanishining yosh va psixologik xususiyatlari 89

IV-BOB. TA'LIM JARAYONINING MOHIYATI

- 4.1. "Didaktika" tushunchasining mohiyati..... 97
 4.2. Didaktikaning asosiy tushunchalari..... 104
 4.3. Ta'lim paradigmalari. Shaxsga yo'naltirilgan ta 'lim. 106
 4.4. Ta'limning didaktik, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi maqsadlari, ularning bog'liqligi..... 111
 4.5. Ta'lim jarayoni mohiyati, qonuniyatlari va prinsiplari..... 113
 4.6. Ta'lim mazmunini shakllantirish prinsiplari..... 116
 4.7. Ta'lim mazmunini belgilovchi me'yoriy hujjatlar..... 127

V-BOB. TA'LIMNING TASHKILIIY SHAKLLARI, METOD VA VOSTALARI

5.1. Ta'limni tashkil etish shakllari haqida tushuncha.....	140
5.2. Dars - o'qitishning asosiy tashkiliy shakli.....	141
5.3. Darsga qo'yiladigan talablar: Dars turlari va tuzilishi.....	142
5.4. O'qituvchining darsga tayyorgarligi. Darsning reja-konspekti va texnologik xaritasi.....	145
5.5. Ta'limni tashkil etishning noan'anaviy shakllari.....	149
5.6. "Ta'lim metodlari" tushunchasining mohiyati.....	153
5.7 Ta'lim metodlarining tasnifi. Ta'limning zamonaviy vostalari.....	155

VI-BOB. KORREKSION PEDAGOGIKA VA INKLYUZIV TA'LIM ASOSLARI

6.1 Korreksion pedagogika - pedagogika fanining tarmog'i sifatida.....	163
6.2. O'zbekiston Respublikasi "Ta'lim to'g'risida" gi Qonunda jismoniy va ruhiy rivojlanishida nuqsoni bo'lgan bolalar va o'smirlarni o'qitish.....	165
6.3. Anomal bolalar va ularni klassifikatsiyalash. Inkluziv ta'lim va uning o'ziga xosliklari.....	168

VII-BOB. TA'LIM MENEJMENTI ASOSLARI

7.1. Ta'lim menejmenti tushunchasi. Ta'lim tizimini boshqarish prinsiplari.....	174
7.2. "Ta'lim to'g'risida" gi Qonunda ta'lim tizimini boshqarish masalalari.....	176
7.3. O'zbekiston Respublikasining "Umumiy o'rta ta'lim haqida" gi Nizomi.....	178
7.4. Pedagog kadrlar malakasini oshirish. Pedagog kadrlar attestatsiyasi.....	179
7.5. Maktab - pedagogik tizim va boshqarishning ob'yekti sifatida.....	181
7.6. Maktabning ichki boshqaruvi, uning tuzilishi va vazifalari.....	186
7.7. Pedagogik va metodik Kengash va uning vazifalari.....	189

VIII-BOB. PEDAGOGIK TA'LIMOTLAR TARIXI

8.1. Pedagogik g'oyalarning rivojlanish bosqichlari.....	196
8.2. Ibtidoy jamiyatda tashkil etilgan tarbiyaning o'ziga xos xususiyatlari.....	201
8.3. Xalq og'zaki ijodida tarbiyaga oid masalalarning ifodalanshi.....	203
8.4. "Avesto" eng qadimgi ma'rifiy yodgorlik.....	210
8.5. Sharq uyg'onish davrida ta'lim-tarbiya taraqqiyoti.....	217

8.6. Temuriylar davrida ilm-fan, ta'lim-tarbiyaning ravnaq topishi.....	221
8.7. XVIII asr va XX asr boshlarida maktab va ma'rifiy fikrlar taraqqiyoti	226
8.8. O'zbekistonda 1917-1990 yillarda ta'lim tizimi va pedagogika.....	240

IX-BOB. JAHON PEDAGOGIK TA'LIMOTLAR TARIXI

9.1. Qadimgi Yunoniston va Rim davlatlarida tarbiya va maktab.....	272
9.2. G'arb Uyg'onish davrida ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar taraqqiyoti.....	283
9.3. Rivojlangan xorijiy mamlakatlarda ta'lim tizimi.....	293

X-BOB. PEDAGOGIK JARAYONDA TARBIVANING MAZMUNI

10.1 Pedagogik jarayonda tarbiyaning mohiyati.....	309
10.2 Tarbiyaning maqsadi va vazifalari.....	314
10.3 Tarbiya jarayonining asosiy tushunchalari (o'z-o'zini tarbiya, qayta tarbiya).....	316
10.4 Tarbiya jarayoni qonuniyatlari.....	318
10.5. Tarbiya jarayonining mazmuni.....	322
10.6. Tarbiya tarmoyillari.....	323
GLOSSARIY	330
ROYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI	359

O.R. ORTIKOV

UMUMIY PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA (I-QISM)

O'QUV QO'LLANMA

Texnik muharrir:

G.Samiyeva

Musahhah:

M.Raximov

Sahifalovchi:

M.Arslonov

Nashriyot litsenziyasi AI № 178. 08.12.2010. Original –
maketdan bosishga ruxsat etildi: 09.02.2024. Bichimi 60x84.
Kegli 16 shponli. «Palatino Linotype» gam. Ofset bosma
usulida. Ofset bosma qog'ozi. Bosma tabog'i 23 Adadi 20.
Buyurtma № 2.

«Sharq-Buxoro» MCHJ bosmaxonasida chop etildi.
Buxoro shahar O'zbekiston Mustaqilligi ko'chasi, 70/2 uy.
Tel: 0(365) 222-46-46

ISBN 978-9910-04-294-2

9 789910 042942